

1. **Muista hakea lupa tavanomaiselle lisäysaineistolle**
2. **Kevään 2014 luomusopimukset tämänhetkisen tiedon mukaan**
3. **Luomueläinkaupan dokumentit**
4. **Rikkakasvit hallintaan**
5. **Seleenin käyttö luomukotieläimillä**
6. **Peltolaidunten ulkopuoliset alat mukaan valvontaan**
7. **Luomutuottajille omia pienryhmiä**
8. **Tiedotusta Facebookissa**

1. Muista hakea lupa tavanomaiselle lisäysaineistolle

Pääsääntöisesti luomutuotannossa on aina käytettävä luonnonmukaisesti tuotettua sertifioitua tai omaa lisäysaineistoa. Ostettavat siemenet tulee tilata hyvissä ajoin, mikä kevätkylvöisten peltokasvien osalta Eviran tulkinnan mukaan on 15.4 mennessä. Tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön on aina oltava lupa. Poikkeuslupa voidaan myöntää ainoastaan yksittäiselle toimijalle yhden kasvukauden ajaksi kerrallaan. Jos luvan saanutta erää jää ylivuotiseksi (erä käytetään luvan voimassaoloajan jälkeen), on sen käyttöön haettava uusi lupa. Lupaa on haettava **luomuvalvontalomakkeella 9c**

ELY-keskuksesta viimeistään 1.5. ja hakemuksessa on perusteltava, miksi haluaa käyttää ko. kasvilajista tavanomaista siementä. (<http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/asiakokonaisuudet/luomu/>)

Poikkeuslupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kyseisen kasvin siemenet tai taimet on mainittu Eviran ylläpitämässä listassa 'Päätös luvasta käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa luonnonmukaisessa tuotannossa'. Hankintahetken tilanne ratkaisee luvan tarpeen. Hankintahetki on se ajankohta, jolloin viljelijä tekee siemenen ostopäätöksen eli esim. vastaanottaa tilausvahvistuksen tai lunastaa tuotteen itselleen.

Jos tilaa siemenet jo syksyllä, mutta vastaanottaa ja maksaa ne vasta myöhemmin, tulee "hankintahetkidokumentiksi" aina pyytää myyjältä allekirjoitettu tilausvahvistus, josta näkyy tapahtuman päivämäärä. Tällöin voi tarkastuksen yhteydessä todentaa hankinta-ajankohdan ja sitä kautta tavanomaisen siemenen käyttöluvan, vaikka markkinoille välillä olisi tullutkin luomulaatuista siementä. Tämän Eviran ns. yleisen luvan piirissä hankituille siemenille ei tarvitse myöhemminkään hakea poikkeuslupaa ELY:stä, vaikka siementä jäisikin tuleville vuosille.

2. Kevään 2014 luomusopimukset tämänhetkisen tiedon mukaan

- Kokonaan uusia luomusopimuksia voidaan hakea entiseen tapaan
- Kasvintuotantosopimus voidaan muuttaa kotieläinsopimukseksi.
- Vuonna 2012 ja 2013 tehtyihin sopimukseen voidaan hakea liitettäväksi uutta luomusopimuskelpoista alaa enintään 50 % alkuperäisestä sopimusosalasta
- Vuonna 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 ja 2013 tehdyille sopimuksille voidaan hakea uutta korvaa-

vaa 5-vuotista sopimusta, jos niihin tulee uutta alaa vähintään 2 ha tai yli 50 % alkuperäisestä sopimusalaista

- Vuonna 2008 ja 2009 tehdyille sopimuksille voidaan hakea vuoden jatkoa lomakkeella 217. Vuoden jatkoihin ei voida liittää uutta alaa eikä aiempia aloja voi jättää pois muuten kuin siinä tapauksessa, ettei vuokrasopimukselle saa jatkoa
- Kaikki luomusopimukset tulevat uusittaviksi keväällä 2015 uuden tukijärjestelmän mukaisiksi sitoumuksiksi. Tuossa yhteydessä sopimuksesta voi myös luopua, jos ei halua tehdä uusien ehtojen mukaista sitoumusta.

3. Luomueläinkaupan dokumentit

VAATIMUKSEN MUKAISUUSVAKUUTUS				
Suomen ympäristökeskus (EY) 834/2007 ja kuntojen asetuksen (EY) 883/2008 mukaisesti laadittu loma				
Tuotteen (1)	1/2013			
Tarjaja (2)	Luomulla Leena (siltu: 999999999)			
Tarjajan luomuselätinnumero (3)	99999			
Tarjajan eläinten viestintätunnus (4)	FI-EKO-108			
Yhteyshenkilö	Leppäkeränpolku 20, 99999 luomulla	p. 000-5000007		
Tuote (5)	Tuotteen nimi	Vuotensää (6)	Stara	Väite (7)
	FI010573683-9 Jalkva, leurasahieho	2013	1	1
	FI010573684-2 Jaasini, leurasahieho	2013	1	1
	FI010573685-5 Jorini, leurasahieho	2013	1	1
	FI010573686-8 Juoka, leurasahieho	2013	1	1
Lähtöpaikka (8)	Kujelus Eläin Teurastamo: Kujelusliike Luomuhankkijä Ky, p. 007-1000001			
Vakuutuksen voimaantulo ja -päättyminen	Aloituspäivä (9)		Päättöpäivä (10)	
Luomulla 21.10.2013				
Leena Luomulla				

Jotta luomukotieläintilan myymien eläinten luomustatus säilyisi niiden siirtyessä oman tilan ulkopuolelle, tulee matkaan mukaan laittaa tarvittavat dokumentit. Erityisesti välityseläinten kohdalla dokumenteissa on ollut usein puutteita, jotka aiheuttavat lisäselvitystarpeita. Muista siis AINA myydesäsi luomueläintä teuraaksi tai eloon, varmista, että sillä on mukana:

- vaatimuksen mukaisuusvakuutus (esim. Eviran nettisivuilta löytyvä pohja), johon eläimet on yksilöity. Jos eläimiä on paljon, voit käyttää myös sopivaa liitettä. Aina kun täytät vaatimuksen mukaisuusvakuutuksen, niin vastaat siitä, että siinä mainittu ”tuote” on kasvatettu tuotantoehtojen mukaisesti ja sen mahdollinen siirtymävaihe luomuun on ohi.
- kopio voimassaolevasta toimijan asiakirjaselvityksestä, joka tulee Ely-keskuksesta tuotantotarkastuspäätöksen mukana. Eläimen vastaanottajan tulee tarkistaa myyjän kuuluminen valvontajärjestelmään asiakirjaselvityksen perusteella.

- muut eläimen tiedot, esim. naudoilla rekisteröintikortti (entinen ”vasikkakortti” ja eloon myytäessä mahdollinen siemennyskortti), mistä selviää juotto, lääkitykset, ulkoilu ja muut ostajan kannalta oleelliset tiedot.

4. Rikkakasvit hallintaan

Tarkastajien kautta on kuulunut, että monilta tiloilta löytyy rikkakasvien valtaamia peltolohkoja. Pahimpien tapausten osalta on tehty jopa tukileikkauksia täydentävien ehtojen valvonnassa.

Hätä ei ole tämän näköinen, sillä liki kaikkien rikkakasvien nujertamiseksi löytyvät selvät luomureseptit. Mainio tilaisuus asiaan perehtymiseen on Joensuun Kukkolassa maanantaina 31.3. klo 10 -14 järjestettävä Rikkakasvit kuriin -kurssi. Ilmoittautumiset p. 040 301 2401.

Yleiskeino monivuotisten rikkakasvien kierteen katkaisemiseksi on esimerkiksi nurmen lopetuksen yhteydessä tehtävä keskikesän kesanto, jota seuraa syysrypsin tai -rukiin kylvä. Rypsi muodostaa samalla siemenkustannuksella huomattavasti vahvemman kasvuston kuin esimerkiksi raiheinä ja näin saatava sieppari ja varjostus on niin iso etu, että vaikka kasvusto ei talvehtisikaan, sen käyttö kannattaa. Tiheät niitot nurmivuosina sekä alkukesän kesanto tehostavat toimenpidettä. Tiheät kasvustot, lajikevalinta, viljelykierto, rikkaharaukset, sokkoäestykset, puhdistusniitot ym. kuuluvat myös valikoimaan.

Luomuasiantuntijoina autamme mielellämme kasvinsuojelusuunnitelmien teossa.

5. Selenin käyttö luomukotieläintiloilla

Orgaanista seleeniä ei ole hyväksytty luomukotieläintuotantoon ja siksi 1.1.2014 alkaen orgaanista seleeniä sisältäviä kivennäisiä tms. rehuja ei voi ostaa luomukotieläintilalle. Orgaaninen seleeni on merkitty tuoteselosteisiin esim. nimillä selenometioniini tai orgaaninen seleeni. Entiset varastot, vuonna 2013 hankitut orgaanista seleeniä sisältävät tuotteet, saa käyttää loppuun tänä vuonna. Suomessa asiaa ollaan viemässä eteenpäin komissiossa, että käyttö taas sallittaisiin; tosin päätöksillä menee aikansa.

Lisätty orgaaninen seleeni imeytyy ja varastoituu paremmin eläinten elimistöön ja oikein käytettynä seleeninpuutosoireita eläimillä ei ole. Kotieläintilo-

Kuva: Pirrko Tuominen

jen, joilla pellot ovat luomussa mutta eläimet eivät, kannattaa edelleen käyttää orgaanista seleeniä sisältäviä rehuja ja kivennäisiä.

Luomukotieläintilojen on nyt pärjättävä epäorgaanisella seleenillä (merkintä vakuustodistuksissa natriumseleniitti, natriumselenaatti). Maitotiloilla seleeniruokinnan riittävyyttä voi tarkastaa lähettämällä maitonäyte MTT:lle Jokioisiin tutkittavaksi. Eläinlääkäri määräämiä seleenivalmisteita kannattaa käyttää tarpeen vaatiessa.

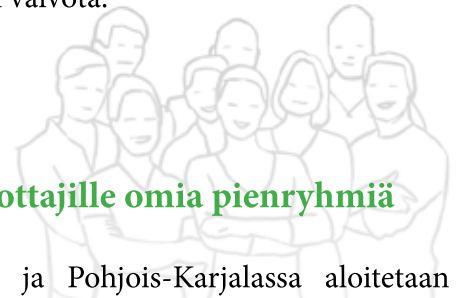
Evira ei julkaise enää sivuillaan luonnonmukaiseen tuotantoon soveltuvien rehujen listaa. Luomuviljelijän on entistä tarkemmin luettava rehujen pakkausmerkinnät, joista tulee ilmetä luomuun soveltuvuus. Jos ei ole täysin varma tuotteen soveltuvuudesta luomutuotantoon, kannattaa kysyä Evirasta.

6. Peltolaidunten ulkopuoliset alat mukaan valvontaan

Kaikkien alueiden, joilla luonnonmukaisessa tuotannossa olevat eläimet laiduntavat kesän mittaan tai viettävät talvikuukausia, tulee olla luomuvalvonnan piirissä. Jos luomueläimet liikkuvat tavanomaisen viljelijän perinnebiotoopeilla, metsälaitumilla tai vastaavilla, tulee näiden alojen olla luomukotieläintuottajan hallinnassa eli pelkkä laidunnussopi-

mus ei riitä, vaan niistä on oltava kirjallinen vuokrasopimus.

Luomukasvitilan vastaavilta aloilta voi riittää laidunnussopimus, jos alat haetaan muutoin erikseen valvontaan. Peltotarkastuksen yhteydessä näitä aloja ei normaalisti valvota.

7. Luomutuottajille omia pienryhmiä

Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa aloitetaan luomuviljelijöiden pienryhmätoiminta tulevana kesänä pellonpiennarpäivällä. Etelä-Savossa pienryhmä on juuri käynnistynyt, mutta mukaan ennättää vielä. Pienryhmässä syvennetään luomutuotannon tietämystä ja jaetaan käytännön kokemuksia vuosien varrelta keskustellen ja ongelmakohtia pohtien. Läpikäytävät aiheet valitaan ryhmän tarpeen mukaan. Tarvittaessa paikalle voidaan pyytää erityiskysymysten asiantuntijoita. Mukaan ovat tervetulleita sekä vasta luomuun siirtyneet että jo pidemmän aikaa mukana olleet viljelijät. Pienryhmätoiminnan hinta on 120€+alv/tila/päivä. Kiinnostuitko? – ota yhteyttä oman alueesi luomuasiantuntijaan.

Luomusiemenelle on koko ajan kova kysyntä. Niinpä aloitammekin Etelä-Savossa luomusiementuottajien pienryhmän, jossa käymme läpi kaikkia käytännön asioista sopimuksista käytännön viljelyyn. Mukana on myös siemenpakkaajia. Ryhmä alkaa 25.3., joten ilmoittauduthan pikaisesti Arja Nykäselle.

8. Tiedotusta Facebookissa

Luomutiloille suunnatuista tapahtumista ja muista ajankohtaisista asioista tiedotetaan jatkossa myös ProAgrian yhteisillä Facebook-sivuilla. Käy tykkäämässä ja saat uutiset heti tiedoksesi.

ProAgria

2 283 tykkäystä · 12 puhuu tästä

Tapahdumat

Luomutilojen oma EU-tukikoulutustilaisuus Siilinjärven Kunnonpaikassa tiistaina 8.4. klo 10-15. Järjestäjänä MTK Pohjois-Savon Tukisarka2014 -hanke ja Savo-Karjalan Luomuyhdistys, mukana myös ProAgria Pohjois-Savo. Ohjelma ja ilmoittautumiset www.laari.info

Etelä-Savossa luomuinfot ovat EU-tukikoulutusten yhteydessä seuraavasti: 18.3. Savonlinna, 20.3. Mikkeli ja 25.3. Pieksämäki. Järjestäjänä on MTK Etelä-Savon Tukipilari+ -hanke. Ilmoittautumiset viimeistään 5 päivää ennen tilaisuutta anu.raatikainen@mtk.fi tai 040 849 7525.

Kuva: Juha-Antti Kotimäki

Ota yhteyttä
oman alueesi
luomuasiantuntijoihin

ProAgria Etelä-Savo

Aila Asikainen, p. 040 867 5575, luomuasiantuntija, peltokasvit, eläinten siirtymisen suunnittelu

Juha-Antti Kotimäki, p. 050 301 1752, luomukasvintuotannon erityisasiantuntija, peltokasvit, maan rakenne, läntinen E-Savo

Tero Tolvanen, p. 040 516 5857, luomuasiantuntija, peltokasvit, herne, marjanviljely, itäinen E-Savo

Arja Nykänen, p. 0400 429 089, luomukasvintuotannon erityisasiantuntija, peltokasvit, havaintokokeet, itäinen E-Savo

Sari Heltelä, p. 040 593 7528, lammastuotannon erityisasiantuntija, lammastuotanto

Anna Sunio, p. 043 824 9499, emolehmätuotannon asiantuntija, emolehmätuotanto

Niina Saastamoinen, p. 040 735 9912, maidontuotannon asiantuntija, ruokinnan suunnittelu

Mikko Penttinen, p. 0400 256 590, talous- ja erityisasiantuntija, talous

sähköpostit: etunimi.sukunimi@proagria.fi

ProAgria Pohjois-Savo

Panu Zitting, p. 0400 577 253, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija peltokasvit (Pielaveden seutu)

Pirkko Tuominen, p. 0400 124 976, luomun erityisasiantuntija luomunaudat, ruokinta, nurmipaketit

Jukka Ruotsalainen, p. 0400 172 121, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija peltokasvit (Lapinlahden seutu)

Reino Suutari, p. 040 751 2725, luomuasiantuntija maitotilojen ruokinnan suunnittelu, peltokasvit (Ylä-Savo)

Kirsi Tuovinen, p. 040 707 1479, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija peltokasvit (Kiuruvesi ja Ylä-Savo)

Mikko Saastamoinen, p. 040 480 7272, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija peltokasvit (Koillis-Savo)

Mervi Metros, p. 043 825 1210, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija peltokasvit (Kuopion seutu)

Liisa Pietikäinen, p. 0400 375 583, puutarha-asiantuntija puutarhakasvit

Heikki Inkeroinen, p. 0400 375 584, perunantuotannon asiantuntija peruna

ProAgria Pohjois-Karjala

Pasi Hartikainen, p. 040 301 2404, luomuasiantuntija, kasvintuotanto, peltokasvit, siementuotanto, rypsi, talous

Helvi Leinonen, p. 040 301 2420, kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit

Kaisa Matilainen, p. 040 301 2423, huippuosaaja, kasvintuotanto, peltokasvit

Eija Meriläinen-Ruokolainen, p. 040 301 2425, maidontuotannon ja kasvintuotannon asiantuntija, maitotilojen ruokinnan suunnittelu, siirtymävaihesuunnittelu, peltokasvit

Heidi Nevalainen, p. 040 301 2428, kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit

Tero Tolvanen, p. 040 301 2457, luomuasiantuntija, rikkakasvien hallinta, muokkaus, marjanviljely, herne, peltokasvit

Päivi Turunen, p. 040 301 2452, puutarhatuotannon asiantuntija, puutarhakasvit

Ulla Turunen, p. 040 301 2453, luomuasiantuntija, kotieläintuotanto, eläinten siirtymävaihesuunnittelu, peltokasvit

Mari Vauhkonen, p. 040 301 2466, maidontuotannon asiantuntija, tuotosseurannan erityisasiantuntija, maitotilojen ruokinnan suunnittelu